Paipai

El **paipai** (també: akwa'ala o jaspuy pai, AFI /xaspuj pai/)[2] és una llengua pertanyent a la família lingüística yuma-cochimí, que ha estat inclosa en la controvertida macrofamília hoka. És parlat pels paipais que habiten en el municipi d'Ensenada, en el centre-sud de l'estat mexicà de Baixa Califòrnia.

L'idioma paipai ha estat documentat per Judith Joël i Mauricio J. Mixco, que han publicat diversos textos sobre la seva sintaxi, gramàtica i morfologia.

Paipai	
Akwa'ala	
Tipus	llengua, llengua viva, llengua no-escrita i llengua severament amenaçada
Parlants	
199 (2010)[1] principalment a Mèxic	
Rànquing	-
Parlat a	Baixa Califòrnia
Autòcton de	Baixa Califòrnia
Classificació lingüística	
Llengües yuma-cochimí	
Yuma	
Paipai	
Característiques	
Sistema d'escriptura	cap valor
Institució de normalització	Instituto Nacional de Lenguas Indígenas (INALI)
Nivell de vulnerabilitat	4 en perill sever
Codis	
ISO 639-2	ppi
ISO 639-3	ppi (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ppi)
Glottolog	paip1241 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/paip1241)
Ethnologue.com	ppi (http://www.ethnologue.com/language/ppi)
UNESCO	725 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-725.html)
IETF	ppi
Endangeredlanguages.com	1538 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/1538)

Contingut

Classificació
Història
Referències
Bibliografia

Classificació

Com a part de la família yuma, el paipai forma part del subgrup anomenat *mico*, que inclou l'alt yuma (els dialectes més coneguts del qual són els parlats pels yavapai, hualapai i havasupai, a l'occident d'Arizona). La relació entre el paipai i les llengües alt-yuma és molt propera. Exemple de l'anterior és que el paipai és mútuament intel·ligible amb el yavapai, raó per la qual alguns autors han proposat que ambdues llengües són en realitat dialectes d'un mateix idioma. En contrast, alguns escriptors opinen tot el contrari, i sostenen que es tracta de llengües separades.

Història

La controvertida tècnica de la glotocronologia suggereix que el grup *pai* de les llengües yuma-cochimí es va poder haver separat d'altres branques del grup yuma (riueny i del delta) fa uns 1 mil -- 1 mil 700 anys abans. També segons dades glotocronològics, s'ha plantejat que el paipai es va separar de l'alt yuma fa menys de mil anys.

Referències

1. INEGI, 2005 (http://www.inegi.org.mx/prod_serv/contenidos/espanol/bvinegi/productos/censos/poblacion/poblacion_indigena/leng_indi/PHLI.pdf), pàgina 41.
2. INALI. «Paipai (http://www.inali.gob.mx/clin-inali/html/v_paipai.html#1)». *Catalogo de lenguas indígenas nacionales: Variantes lingüísticas de México con sus autodenominaciones y referencias geoestadísticas*, 2008.

Bibliografia

- Mixco, Mauricio J. «Características tipológicas de las lenguas yumanas». A: *Estudios de lingüística y sociolongüística*, 1994.

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Paipai&oldid=22588721»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 6 gen 2020 a les 20:24.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.